

Idrettsarenaer

Den første idrettsbanen

Grunneieren Alf Mjøen stilte nedre del av Tongjordet til disposisjon for sommeridretter. Dette lå fra dagens Jonas Lies gate og nordover. Noen mente at det tilhørte Gjøvikjordet. Underlaget var å betrakte som et gressbevokst jorde uten at det var gjort særlig ekstra planering. Sportsklubben Lyn ble stiftet i 1902 og hadde sine kamper her de første årene. Ole Grimsby fortalte om dette i et intervju ved klubbens 25-årsjubileum i 1927: «I de første aar fik klubben bruke tre forskjellige baner paa obertsløitnant Mjøens grund paa Gjøvikjordet. Det var almindelige jorder med græstorv og andre uhumskheter, men efter den tids forhold gik de nok an». På Hunnsjordet ble det bygget utstillingsplass i 1911. Klubben var fornøyd med å kunne flytte dit selv om de måtte dele plassen med hester, travkjørere og andre idretter.

Plassen ble også benyttet til andre sommeridretter som turn, tennis og friidrett. Et stort turnstevne ble arrangert i 1906 etter at den opprinnelige arrangøren måtte trekke seg. Før krigen lå mesteparten av Tongjordet der som et jomfruelig område. De som hadde ideer og ønsker for arealbruk så for seg storstilte anlegg. I 1937 forestilte man seg at 35-40 mål kunne avsettes til en grusbane og en gressbane. Dette ble ikke realisert og det skulle gå 17 år før Tongbanen ble gjort i stand.

6te Oplandske Turnstevne.

afholdes paa Gjøvik 1. og 2. Pinsedag (3. og 4. Juni).

1ste Pinsedag: Opvisning af Aadals Brugs, Elverums, Furnes, Gjøviks, Hamars, Moelvns, Lillehammers, Stanges og Vangs Turnforeninger.

2den Pinsedag: Opvisning af Gjøvik og Hamar Turnforeningers Damepartier, Enmandsturning (Portnerøvelser) og Idrætsøvelser.

Se Hamar Turnforenings Annonce i Tirsdagsaviserne om Lystture til Stevnet. Billetsalget er hos Guldmed Berger Christiansen. (O.A.-B.)

Oplandenes Avis 31. mai 1906

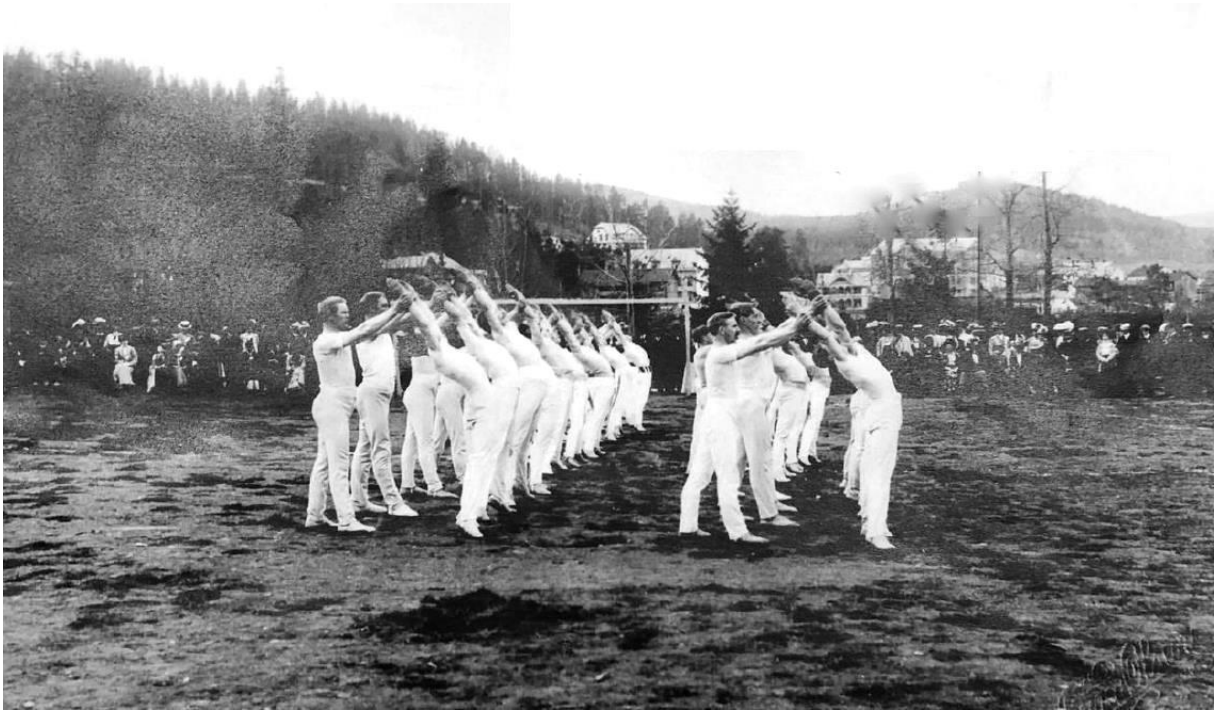
Stort Turnstevne afholdes paa Gjøvik i Pinsen. Der er anmeldt 9 Foreninger med tilsammen 252 Deltagere.

Fredrikstad Tilskuer 1. juni 1906

Turnstævnet i Gjøvik.

Det 6. Oplandske Turnstævne afholdtes i Gjøvik 1. og 2. Pinsedag. 3 Turningen deltog ikke mindre end 16 Partier fra 9 Foreninger i Kredsen. Stævnet var af særegen Interesse derved, at det var første Gang den af Norsk Turn- og Idrætsforbund vedtagne Landsplan for Stævner ble praktiseret. De mange forskjellige Arrangements var truffet med megen Omhu, og Stævnet var fra først til sist vellykket i enhver Henseende.

Oplandenes Avis 6. juni 1906

Herrene i aksjon under turnstevnet i 1906. Bilde: Mjøsmuseet

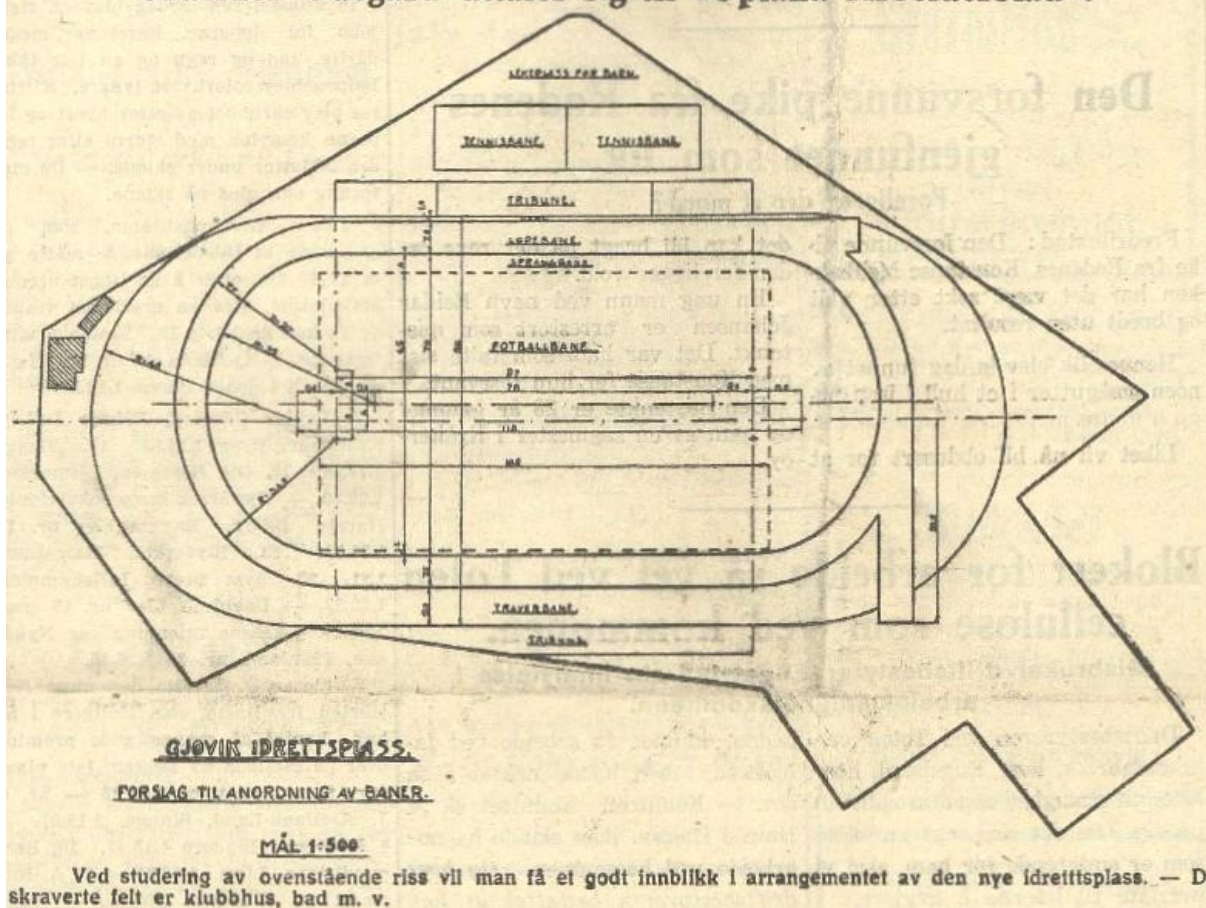
Dameturnere under stram kommando. Bilde: Mjøsmuseet

Tongabanen

Den uformelle idrettsbanen ved Jonas Lies gate måtte gradvis vike for boligbyggingen. Men noen holdt en hånd over det flate området som lå igjen litt høyere opp, rett nedenfor Lundsgate. Gjøvik kommune godkjente i 1953 planene for dette området til lekeplass. Året etter var planering og opparbeidelse ferdig og plassen kunne tas i bruk av ivrige barn og unge.

Moderniseringen av Gjøvik idrettsplass.

Ordfører Ødegård uttaler sig til «Oppland Arbeiderblad».

Gjøvik-idretten hadde kummerlige forhold, først på Tonga til 1911, senere på utstillingsplassen på Hunnsjordet. I 1936 forelå planene for det som skulle bli den nye Gjøvik stadion. Oppland Arbeiderblad 1. mars 1926

På 1960-tallet skjøt bedriftsidretten fart og et stort antall lag var i sving. Fotball var spesielt populært, men banekapasiteten var dårlig. Tongabanen var stor nok for lett tilårskomne bedriftsspillere og ble populær som arena. Vel så attraktiv var banen på vinterstid. For hockey- og bandyinteresserte på Tongjordet var det langt til en islagt flate. Kommunen var flinke til å rydde snø og legge is på banen og med flomlys ble banen et perfekt næridrettsanlegg.

Endelig?

Vi minnes ennu gleden hos byens idrettsungdom da de for ca 15 år siden flyttet fra «støperikanken» på Gjøvikjordet, over elven og op på den da moderne idrettsplass på Hunnsjordet. Plassen var jo efter den tids fordringer et idrettens «himmerike».

Tongabanen med barnehagen i bakgrunnen. Bilde: Lars Erik Granum

Ørn Tonga 1960. Bak fra venstre: ukjent, Bjørn Bakkejordet, Terje Andersen, Øystein Nordhagen, Jan Smeby. Foran fra venstre: Bjørn Knapp, Byom, Jan Erik Skogen

Tonga City 1981

Tonga City

Foran f.v. Fredrik Lykken, Øyvind Taske, Tom A. Gudbrandsen og Anders Holmen. Bak f.v. Geir Petterson, Stian Are Olsen, Erik Robole, Geir Thune og Kim Phamgia Kie.

Tonga City 1982

Vi presenterer i dag tre nye lag i årets KNØTTIADEN. Turen er nå kommet til Tonga City, Liverpool Redalen og Leira United.

Tonga City: Bak fra venstre Geir Petterson, Frode Rostad, Atle Arntsen, Geir Thune, Erik Robole, Harald Helleberg. Foran fra venstre Trond Petterson, Stian A. Olsen, Pham Giakhien, Tomas Andersen, Joachim Olsrud, Sverre Thune.

Tonga City 1983

Tonga City

Foran fra venstre: Sverre Thune, Claus Løkken, Thomas Andersen, Bjørnar Skogstad, Trond Petterson, Vibeke Fraurud Sandbekk. Bak fra venstre: André Paulsberg, Stian Are Olsen, Atle Arntsen, Erik Robole, Gro Worren.

Tonga City 1984

KNØTTIADEN-lagene 1984

Tonga City

Bak fra v. Christoffer Lie Andersen, Kay Holmen, Atle Arnberg, Thomas Andersen, Bjørnar Skogstad og Jens Martin Olsrud. Foran fra v. Trond Petterson, Sverre Thune, Andreas Lommerud, Vegard Andersen og Espen Holm.

Oppland Arbeiderblad organiserte fra 1975 en fotballturnering for barn. De kalte arrangementet for Knøttiaden som opererte med to klasser: under 8 år og mellom 8 og 11 år. Tongjordet hadde rikelig med spillerressurser og de kunne stille med egen hjemmebane. Lagene skulle ha navn som ble forbundet med engelske klubber. Navnet på den lokale klubben ga seg selv: Tonga City.

Vinterbilde av Gjøvik 1928. Bilde: Mjøsmuseet

Villy Svenneby vokste opp i Briskebyen og skrev mange artikler til årboka om sine barndomsopplevelser. I rekken av fornøyelige skildringer kan fortellingen om hopprennet i 1927 rangeres høyt. Villy forteller at han gikk i «Speider'n» og der var det en jente som niaringen hadde et godt øye til: *«Hu hette Edel Kapelrud og hadde vøri på besøk oppi Breskebyen flere gonger, og jeg syntes hu var reine skjønnheta»*. Speiderjentene skulle ha skirenn og Villy ble bedt om å åpne rennet for damene. *«Detta var litt ta et tælbud, da ve. Ja, nå sku je virkelig få vist dessa speiderjinten åffer en storløper jeg egentlig var. Je var på Tonga og ok flere gonger før å gjøra det helt store i detta rennet»*.

Tonga-unger på ski 1947. Foran: Per Erich Dørffel. Bak fra venstre: Steinar Syljuåsen, ukjent, Eirik Solbrekken, Håkon Seeberg, Bjørn Kristoffersen, Knut Syljuåsen, ukjent, Berit Solbrekken, Berit Kristiansen, ukjent, Evensen?

Da dagen opprant var det dårlig føre, «dritlint» som Villy beskrev det. Det måtte smurning til og løsningen ble å ofre et helt, rødt juletrelys. Selv om gliden ikke ble bra måtte oppdraget gjennomføres. «Da jeg kom oppå jordet og såg neover så var det tett mæ speiderjenter i uniform rundt hoppet, og ei ta dei fysste jeg såg var a Edel Kapelrud».

«Da je sto oppå altan på Mjøenhytta – dæ var toppfart – så hørde je åssen vatne rænn ta skauen. Når je såg neover frå hoppet, så hadde je nok såmmå følelsen som je kæn tenkje meg en dødsdømt har når'n får sjå galgen. Men så skreik dom «kom igjen» og vifte mæ et flagg neve hoppet, og da var det ingen veg tælbarsatt.»

Det viste seg at skismuringen ikke virket som den skulle. Farten ble da så dårlig at Villy kom fram til hoppet stoppet det hele opp. Ydmykelsen var total «men det var ingen som lo. Je sendte a Edel Kapelrud et ydmykt blikk, men det såg itte ut tæl at hu hadde lagt merke tæl detta».

For den som kjenner terrenget er det ikke vanskelig å forstå at en niaring gruet seg for å hoppe i denne bakken. Fra 1937 ble Lundsgate opparbeidet. Da ble tilløpet enda mer krevende i og med at gata måtte krysses.

„Nikkern” viser fin framgang

Mandag var guttene på Teknikern atter i liden. Denne gang mot Raufoss III på Tongabanen (nypløyd potetjorde). Nikkern hadde nye drakter, røde overdel, blå bukser og hvite "proffstrømper".

Kampen var meget underholdende, åpnet hardt og ved pause var stillingen 1-1 etter at Raufoss III hadde ledet i ca. 10 min. Litt ute i annen omgang gikk ballen over Nikkerns dødlinje, men dommeren blåste ikke (dommer-tabbe). Guttene ble indignert, tok opp ballen. STRAFFE! 2-1 til Raufoss. Teknikerne gikk på med dødsforakt, dette skulle hevnes. Etter 5 min. "godt" spill utlignet de til 2-2, og innen kampen var over var stillingen 4-2 til Nikkern.

Raufoss keeper spilte en god kamp og hadde flere fine redninger. Nikkern viste god framgang fra forrige kamp og særlig må H. Røyne nevnes. Kampen hadde 30 tilskuere.

Vi venter spent på neste kamp, og oppvordrer skolens elever og vår kvinnelige fan om å møte opp og danne helagjeng.

Oppland Arbeiderblad 25. mai 1967

Vind og Vardal best

Vinds knøttelag og Vardals miniputter gikk til topps da Karneval Cup i fotball ble avviklet lørdag. Vind-knøttene slo i finalen Gjøvik/Lyn III etter friskt spill gjennom begge omganger. Vardal IFs miniputter hadde heller ingen vansker i finalen - Gjøvik/Lyn III ble slått med hele 9-1. Klare vinnere i den første utgaven av Karneval Cup med andre ord.

Gjøvik/Lyns miniputtlag bestod av Stein Arne Sveen, Tommy Overby, Tord Hvalby, Ola Marius Mariendal, Pål Gunnar Olderkjær, Simon Weiby, Stian Brendbakken, Tore Skeie, Lars Iver Hofsmarken, Huy Cao, Torger Wendelbo og Morten Hammerseng.

Mange av kampene under Karneval Cup på slutten av 1980-tallet gikk på Teknikerbanen.

Tilløpet ble benyttet slik helt til 1952. Etter anmodning fra foreldre bygde kommunen et lite stillas som tilløp slik at en slapp å krysse gata.

Teknikerbanen

Denne banen ble anlagt et par år etter at den tekniske skolen ble bygget. Den hadde mål som en fullverdig fotballbane og ble raskt populær. Også her var bedriftsfotballen en ivrig bruker. Den ble også brukt av de lokale fotballklubbene som reservearena og til trening. Studentene på den tekniske skolen hadde eget bedriftsidretts-lag og kunne således skilte med egen hjemmebane. Så vel barn som voksne brukte dette store området til alskens aktiviteter. Inntil 1990 var denne delen av Kallerudområdet ubebygget bortsett fra de gamle husene på Kallerud. For barna i området var dette et eldorado for lek og moro sommer som vinter. Utallige var de løypene og små hoppbakkene som ble tråkket opp. Et par år ble til og med Kallerudmesterskapet på ski arrangert for foreldre og barn.

Kallerudmesterskapet

Kallerudmesterskapet på ski for 1980 er avviklet med middels oppslutning. Det ble ellers oppnådd bra resultater som følger:

Langrenn

Under 6 år

1) Per Kristian Markestad 15.11 2) Trond Petterson

6 og 7 år

1) Geir Thune 8.28 2) Geir Petterson 8.43 3) Fredrik Olson 11.16

8 og 9 år

1) Mikael Olson 6.38 2) Trond Ivar Markestad 7.15 3) Kjetil Dalby 7.25 4) Pål Thune 7.28 5) Kai Henning Richardsen 9.17 6) Arne Evensen 10.40.

Over 10 år

1) Morten Dalby 6.14 2) Håvard Sørli 7.13 3) Rikard Olson 7.36 4) Jan Ole Evensen 8.48.

Hopp:

1) Morten Dalby 14.70 2) Kjetil Dalby 14.40 3) Kai Henning Richardsen 9.70 4) Geir Thune 9.50 5) Rikard Olson 9.20 6) Håvard Sørli 8.90 7) Trond Ivar Markestad 8.30 8) Mikael Olson 7.50 9) Geir Petterson 7.30 10) Lars Holte 7.05 11) Pål Thune 6.90 12) Jan Ole Evensen 4.55 13) Fredrik Olson 3.25

Hopp kvinner

25-29 år

1) Alfhild Olson 110 1) Ingrid Thune 110 3) Mabel Petterson 90 4) Edrun Sørli 40 5) Karin Markestad 35 6) Reidun Dalby 20.

Hopp menn

Over 30 år

1) Tore Dalby 330 1) Helge Sørli 330 3) Bjørn Arild Petterson 265 4) Arve Thune 140 5) Jens Ivar Markestad 139 6) Lars Gjørn Olson 120.

Kallerudmesterskapet ble arrangert på Teknikerbanen i 1980 og 1981

Det eneste vedlikeholdet banen fikk var gressklipping. Ellers ble den hardt brukt og stemoderlig behandlet. Den ble brukt til parkering og bilene etterlot seg ofte dype spor. Om det ble gravet en kabelgrøft over banen var etterbehandlingen svært mangelfull. Banen ble stadig mer og mer ubrukbar og skjebnen ble endelig beseglet i 2000. Da fikk brukerne og Tonga Vel beskjed om at arealet skulle benyttes til parkering og ny bebyggelse. Aktivitetene kunne imidlertid fortsette på banen som noen år tidligere var bygget ved Kallerudhallen.

De yngste mister fotballbanen sin

FOTO: BRYNJAR EIDSTUEN

Denne løkka ved Tekniker'n på Kallerud bruker flere hundre av Gjøviks yngste fotballspillere som treningsbane hver eneste uke. Men Gjøvik kommune planlegger å fylle løkka med ny bebyggelse og en parkeringsplass. Spesialrådgiver Eirik Rime vet ikke at løkka fortsatt er i bruk, men tror all fotballaktivitet har fått plass på den nye banen ved Kallerudhallen. Nå protesterer brukerne av banen mot kommunens planer.

Oppland Arbeiderblad 20. mai 2000

Kilder:

Nasjonalbiblioteket: Norske aviser